

Hoe Galien wederom reet op den Ronchevale, daer hem ses en dertych Sarazinen bevochten, ende hoe hi synen vadere Olyvier vonden heeft, Roelant, den bisschop Turpijn ende die an[f3vb]der baroenen die inder rotchen waren gheborghen.

[30]

Terstont als de jonchere Galien verslaghen hadde den coninck Pinart, die een dalderwreetste Sarazijn van Torckien was, es hy op sijn peert gheseten ende sonder eenych toeven den rechten wech gereden na den Ronchevale. Mair eer hi uuten velde was, sach hi ghereden commen ses en dertich Sarazinen, die alle maghen waren vanden coninck Pynaert. Daer wort hi van alle ziden seer scerpelijcken bevochten ende dye vermaledide Sarazinen riefen, met luyde stemmen tot hem segghende: “Hay, verrader Franchoys, bi Mahon, ghi en sult ons nemmermeer levende ontcomen!”

Als Galien sach dat si hem bi bestonden te comen, was hi seere gestoort. Doen sloech hy sijn peert Marchepijn mit sporen, teghen henlieden ridende met sinen stock indie hant, die seere groot, lanck ende swaer was, ende den eersten dye hi ontmoette ghaf hi sulcken groette dat hi van den peerde viel sonder wederom op te staen. Daerna quam hi tot den tweeden, desghelijcx doende. Den derden, den vierden, den vijfsten dede hy van haer peerden doot vallen sonder eenich woert te spreken. Als de seste sijn gesellen also opter eerden sach doot ligghen, hadde hi des groot spijt ende quam met groote felheyt op Galien metten sweerde in die hant. Ende als Galien sach dat hi hem bi quam, verhief hi sinen stock ende meende den Sarazijn eenen swaren slach te geven op sijn hoot. Maer de Sarazijn keerde den slach op zyn sweert ende sloech den stock in twee stucken, van den welcken Galien seer verwondert was ende gestoort. [f4ra] Doen track Galien sijn sweert, ende den eersten Sarazijn die hi ontmoette sloech hi eenen so swaren slach op zyn hoot dat hijt hem totter kinnen cloofde. Ende als Galien sach dat zyn sweert des Sarazijns vleesch doirsmeden hadde, looch hi van bliscapen, want hi seere sorchde dat hi tvleesch soe hert hadde als Pinaert. Doen quam een Sarazijn te hem waert, de soene vanden coninck Martigaux, dye Galien verslaghen hadde des daechs te voren. Dese meende den edelen ridder Galien met een lance doersteken, mair de Sarazijn faeilleerde ende den steeck

scampelde, ende Galien verhief sijn sweert, slaende den Sarazijn mit selcken cracht op sijn scouder dat hy hem totter herten cloofde dat hi terstont doot viel opter eerden. Doen riepen die ander Sarazinen, segghende: “Helaes, hy es doot, de sone vanden coninck Martigaux. Och weerde god Mahon, welcken dootlijken schade! God moet u schenden, vermaledijt kersten, die verslaghen hebt den soene vanden coninck Martigaux. Ende den coninck Corsuble, sinen vader, hebdi ooc ter doot bracht. Ende drie conincx kinderen hebdi heden inder morghenstont met u sweert van den live berooft. Desghelijck leyt doer u doot opten zande die coninck Pinairt, die u gheherbercht hadde. Mahon, wairachtich god, wy bidden dat u believe ons te verleenen wrake van desen!”

Met dyen bespronghen sy hem aen alle ziden in selcker manieren dat hi selven en wist waer laten. Si scoten op hem met stralen, met darten. Si sloeghen met haecten, mit heyrhamers. Si werpen seer dick met steenen dat zijn peert met eenen groten steen tusscen sijn oogen [f4rb] gheworpen wort, so dat het peert doer de groote pine diet ghevoelde, vreeseliken bestont te slane ende springhen ende gheraecte enen Sarazijn op sinen buyck dat hem therte borst ende viel ter eerden doot. Een ander Sarazijn dat syende, waende van quaetheden verwoeden, want sijn maich was, die van tpeert doot geslaghen was, ende meende tpeert in synen buyck te steken van onder dye stalen barze. Maer Gal[ye]n wort dat siende, dien op sinen hellem sloech dat hem de hersenen uutten hoofde spronghen. Maer de Sarazinen bevochten Galien soe sterckelijck dat hi achterwaert deysen moeste, want hi so moede was dat hy niet meer slaen en conde. Hi deysde tot teghen een grote rotce, daer hem een Sarazijn meende slaen, maer Galien sloech hem een so grooten slach op sinen arm dat hy dien in twee stucken sloech, des die Sarazijn van groter pinen ghelijck een dul minsche seer vreeslijcken bestont te roepen, segghende: “Vermaledijt zi di, Mahon ende Maraton! De duyvele heeft mi hier bracht in desen strijt. Nemmermeer en sal ick my selven bescermen moeghen, want die duyvelsche [kersten] heeft mi den erm af gheslaghen.”

Die Sarazinen dat vervaerlijck gecrijsch van die Sarazijn hoorende, hebben Galien soe fellijcken bevochten dat wonder was, met luyde stemmen tot hem roepende: “Valsch verrader, nu en condi ons niet ontghaen. Hier moetti dleven laten!”

In deser manieren bespronghen si Galien den edelen baroen d[at] hi hem selven en wist waer bergh[en], ende met luyde stemme riep hi: “Montjo[ye], sint Denijs, wilt desen dach uwen [ar]men rydder beschermen,” segghen[de]: [f4va] “Aylaes, waer zidy nu, Roelant, edel baroen, ende mijn vader, Olyvier? Omdat ick u soecke, heb ick dit verdriet. Waer di levende, ghi sout mi nu hulpen. Mer ghi sijt doot. God wil uwe sielen verblyden!”

Alsoe als Galien dus deerlijcken clagende was neven der rotchen vanden Ronchevalle was Roelant ende Olyvier ligghende opt groen cruyt, ghelijck oft si doot gheweest hadden, dye wel hoorden de stimme van Galien, die sterckelicken vechtende was teghen sijn vianden. Doen bestont de grave Olivier hem te rechten, die allesins so ghewont was dat hy hem naulijcken verroeren en conde. Maer omdat hy “Olivier!” hoorde roepen, es hi op gestaen ende riep Roelant, tot hem segghende: “Om Godswille, edel riddere, wilt my bistaen! Laet ons ghain helpen eenen Franchoys die ghinder neven ghene rotce vecht teghen die Sarazinen, dier meer dan dertich rontomme hem sijn. Laten wy hem verslaen, dat sal ons een eewighe groote schande wesen.”

“Haylaes, mijn uutvercoren vrient,” anwoerde Roelant, “hoe suldi striden moghen, die zedert ghister van bloeden niet en hebt ghecesceert?”

“Daer af en laet ons niet vermanen,” sprack Olivier, “want ghene ridder es in selcken last dat hy doot bliven moet, dat wetick wel, ten si dat wi hem hulpen. Maer ick en heb noyt stouter noch hoochmoedegher ridder ghesien, want hi es wel ghereden. Wilde hi vlien, hi soude wel ontryden. Daerom volcht mi, believet u! Ick [w]il hem te hulpen riden.”